

Светлин Кираджиев

**ЕНЦИКЛОПЕДИЧЕН
ГЕОГРАФСКИ РЕЧНИК
НА БЪЛГАРИЯ**

София, 2013

„Енциклопедичен географски речник на България“ е подготвен според сегашното административно делене на страната. Съдържа около 5000 статии и препратки, които включват всички по-значителни географски, природо-географски и историко-географски области, планини, по-значителните равнини, котловини, седловини, проходи, скални образувания; реки, езера, водопади, язовири, пещери, карстови извори и др.; градове, по-големи села, исторически забележителности, курорти, хижи, манастири и др.

Предназначен е за ученици, студенти, преподаватели, журналисти, хора от туристическия бизнес, както и за широк кръг читатели.

Всички права запазени. Нито една част от речника не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Светлин Кираджиев, автор, 2013
© Издателство „Изток-Запад“, 2013

ISBN 978-619-152-142-5

○ Светлин Кираджиев ○

ЕНЦИКЛОПЕДИЧЕН
ГЕОГРАФСКИ
РЕЧНИК НА
БЪЛГАРИЯ

ПРЕДГОВОР

„Енциклопедичният географски речник на България“ съдържа най-важното за всички по-значителни географски обекти в страната и е изключително удобен за ползване.

Начало на издаването на географски речници на България поставя заслужилият географ Жеко Чанков, който публикува три географски речника – през 1918, 1939 и 1958 г. За онези времена те задоволяваха нуждите на българските читатели. През 1980 г. издателство „Наука и изкуство“ издаде „Географски речник на България“, изготвен от голям колектив географи със съставители и отговорни редактори Никола Мичев, Цветко Михайлов, Иван Вапцаров и Светлин Кираджиев. На значително по-голяма научна висота този речник представи особеностите и състоянието на географските обекти у нас по онова време.

През последните десетилетия в България настъпиха големи политически, обществено-икономически и демографски промени. Ето защо стана необходимо издаването на нов географски речник, който да отрази измененията в географските обекти на България и сегашното им състояние. Предлаганият на българския читател „Географски речник на България“ е подготвен с амбицията да се отразят настъпилите промени в географията на България (колкото и да е трудно поради тяхната голяма динамика). Освен това той включва редица нови обекти, всестранно обогатена информация, множество препратки за остарели имена с цел да бъде в услуга на читателя на по-стара географска литература за България. Изложението е направено на достъпен за широк читателски кръг език.

Речникът съдържа над 5000 статии и препратки, които включват:

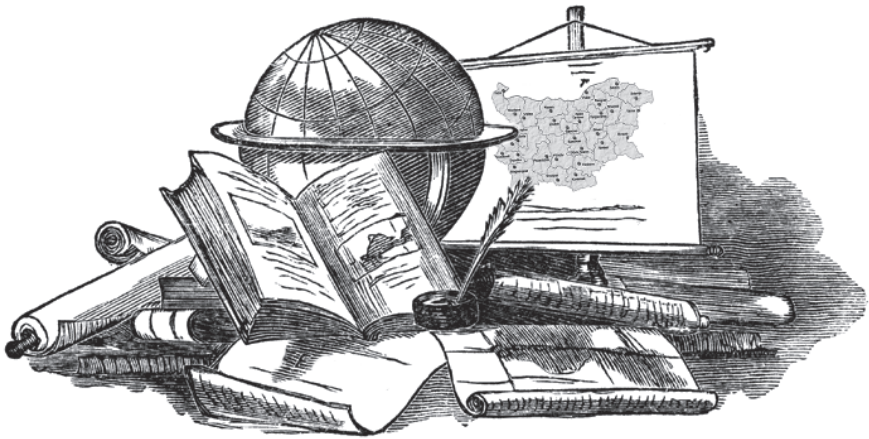
- ◆ всички по-значителни географски, природо-географски и историко-географски области;
- ◆ всички планини, по-важните им дялове и върхове, по-значителните плата, възвишения, ридове, равнини и низини, котловини и полета, седловини, проходи и проломи, скални образувания и други форми на релефа;
- ◆ всички острови, почти всички полуострови, носове и заливи по крайбрежието на Черно море, както и по-големите български дунавски острови;
- ◆ реките с дължина повече от 25 км, както и редица по-малки, известни като туристически обекти, повечето от езерата, блатата, водопадите, язовирите;
- ◆ по-известните пещери, карстови извори, природни забележителности;
- ◆ всички национални и природни паркове, резервати, голям брой защитени местности;

- ❖ по-важните стопански обекти;
- ❖ административните области;
- ❖ всички градове, както и селата с повече от 400 жители, по-малки селища, известни с някаква забележителност;
- ❖ всички по-значителни исторически селища, крепости и места, архитектурни паметници, манастири;
- ❖ всички планински, бански и морски курорти и повечето курортни местности и др.

За съставянето и написването на речника е използвана разнообразна литература (по-значителните публикации са отбелязани накрая) и най-вече установеното от многобройните пътувания и проучвания на България от автора в продължение на десетилетия; направени са и многобройни справки. Населението на селищата е дадено според последното преброяване (2011).

Авторът ще бъде благодарен, ако взискателният читател забележи някои пропуски или допуснати грешки, които да бъдат отразени в евентуално бъдещо издание.

Светлин Кираджиев

СЪКРАЩЕНИЯ

гр.	град
грц.	гръцки
дн.	днес
ж.	жители
ез.	езеро
р.	река
с.	село
тур.	турски
яз.	язовир

А

- Абланица** (1987–1990 Славци) – село в Благоевградска област, община Хаджидимово, разположено в най-южните хълмисти разклонения на западнородопския дял Дъбраш и недалече на запад от р. Бистрица, на 10 км североизточно от гр. Хаджидимово. Население 1946 г. – 1325 ж., 2011 г. – 2629 ж. Находище на глина. Отглеждане на тютюн; животновъдство. От 1913 г. е в пределите на България.
- Абланица** – село в Ловешка област, община Ловеч, разположено в северното подножие на Микренските възвишения (височини) от Предбалкана и на 15 км южно от гр. Ловеч. Население 1946 г. – 1031 ж., 2011 г. – 144 ж. Отглеждане на зърнени култури, сливи, малини; животновъдство. Гара на жп линията Ловеч – Троян. Църквата „Св. Димитър“ (1899) с ценни стенописи на майстор Павел Колев от тревненски род.
- Абланица (Ябланица)** – западнородопска река, ляв приток на Чепинска река. Дължина 12 км. По долината ѝ е прокарана теснолинейна жп линия от Велинград за Разложката котловина.
- Абланово** – красива местност, разположена северозападно от гр. Сливен в южните склонове на Сливенската планина, наречени Сините камъни.
- Аблановска низина** – тясна крайдунавска низина, разположена на запад от с. Мечка, община Иваново, Русенска област. Дължина около 8,2 км, широчина до 0,5 км и площ около 6,1 кв.км. Речни наноси. При високи дунавски води се залива. По-ниска и отчасти е заблатена във вътрешните си части. Предимно обработваемите земи.
- Абоба** – наименование на гр. Плиска до 1925 г.
- Абритус (Abritus)** – античен град, останки от който са разкрити на 5 км югозападно от дн. гр. Разград. Имало е тракийско селище, превърнато от римляните в кастел, прераснал в град. Местонахождението е установено през 1951 г. Намерените останки и голяма монетна находка се съхраняват в Разградския музей. Археологически резерват.
- Августа (Vetus Augusta aria)** – античен град-крепост, чиито останки са разкрити на мястото на дн. гр. Хисаря. Запазени са южната врата – „Камилите“, базилика, баня, гробници и др. (вж. *Диоклецианопол*).
- Августа Траяна (Augusta Trajana)** – римски град, разкрит в средната част на Стара Загора. На мястото на тракийското селище Берое се развива римски град, процъфтявал по време на императорите Траян и Марк Аврелий.
- Августе** – античен град при с. Хърлец, община Козлодуй.
- Аверковица (Айверковица)** – малка карстова пещера на десния бряг на р. Искър, на север от с. Карлуково, община Луковит.
- Аврамов** – наименование на с. Мокрен от 1951 до 1992 г.
- Аврамова седловина** – седловина, приета за част от границата между Рила и Родопите, на 1295 м надморска височина. Кафяви планинско-горски почви. Обширни поляни, гори от смърч, бял бор. Минават теснолинейна жп линия и автомобилен път Велинград – Разлог. Разположено с. Аврамово.

А

Аврамово – село в Благоевградска област, община Якоруда, разположено на 15 km източно от гр. Якоруда, при Аврамовата седловина, на пътя Разлог – Велинград. Признато за отделно населено място през 1955 г. с обединяването на населена местност от Аврамови колиби и махалите от с. Бабяк, Планкова, Теберова и Хърльова. Население 723 ж. (2011). Отглеждат се тютюн, картофи; развито животновъдство. Близко до селото на северозапад е гара Аврамови колиби на теснолинейната жп линия Септември – Добринище – най-високо разположената жп гара в България (1267 м). На 10 km на север е курортът Юндола.

Аврамовски проход – временно име на Мокренски проход в близкото минало.

Аврэн – село в Кърджалийска област, община Крумовград, на 20 km южно от Крумовград. Разположено е сред северните разклонения на родопския рид Мъгленик; недалече на югозапад има находище на азбест. Население 1946 г. – 1003 ж., 2011 г. – 385 ж. Отглеждане на тютюн, картофи, зеленчуци, зърнени култури; животновъдство. В околностите има останки от старо българско селище. От 1913 г. е в пределите на България. Паметник на 42 жени и деца, бегълци от Гюмюрджинско по време на Балканската война 1912–1913 г., избити от турците. Наблизо има и следи от тракийско светилище на Аполон.

Аврэн (1935–1964 Момино) – село във Варненска област, център на община с още 16 други села. Разположено е на около 30 km югозападно от Варна, сред Аврэнското плато. Население 1946 г. – 3024 ж., 2011 г. – 712 ж. Отглеждане на зърнени култури, зеленчуци, има лозя; животновъдство. Църквата „Св. Петка“ (1868) с икони от тревненски майстор. Етнографска къща-музей. Филиал на астрономическата обсерватория във Варна. В околностите има останки от тракийско селище и свети-

лище, средновековна крепост Петрич и пещерен манастир, две византийски крепости.

Аврэнско плато (Девненско плато, Момино плато) – плато в източната част на Дунавската равнина, разположено между долините на реките Камчия и Провадийска, езерата Белославско и Варненско, както и Черно море. Заема площ около 450 кв.км. Достига височина 322 м. Северните и западните склонове са по-стръмни, а южните – полегати. Към Варненското езеро и Черно море има свлачища. Развита почвена ерозия. Предимно лесивирани почви. Благунови и благуново-церови гори. Степна фауна. Просторни обработваеми земи. Източната му част е пресечена от главния автомобилен път Варна – Бургас. Разположени около 20 села. На северозапад е крепостта Петрич.

Агалина – нос на черноморското крайбрежие – вж. *Света Агалина*.

Агатово – село в Габровска област, Севлиеvsка община, разположено в южното подножие на Деветашкото плато на 21 km северозападно от Севлиево. Население 1946 г. – 1736 ж., 2011 г. – 303 ж. Зърнопроизводство; животновъдство. Старо селище. Има килийно училище от около 1848–1850 г. Читалище „Образование“ (1900).

Агликина поляна – нахълмена местност, планинско пасище, заобиколено от вековни букови гори на около 20 km северозападно от Сливен и на около 2 km югозападно от прохода Вратник и автомобилния път Елена – Сливен. Някога хайдушко сборище. Възпята в народни песни. Издигнат голям паметен гранитен блок с надпис. Местността с площ 120 ха от 2002 г. е защитена територия и място за сборове и отдих. Историческо място.

Азмак – ръкав при устието на р. Камчия, с дължина 4 km. Богат на риба и посещаван от много риболовци.

Азмака – наименование на р. Блатница до 1942 г.

Азмака – наименование на р. Калница до 1942 г.

Азмака – река в Старозагорското поле, ляв приток на р. Ракитница (Сазлийка). Дължина 25 км. През лятото понякога пресъхва. Водите ѝ се използват за напояване.

Азмака – река, ляв приток на р. Марица, в която се влиза северно от с. Поповица. Дължина 21 км. През лятото понякога пресъхва.

Азмака – карстов извор край р. Марица, източно от Димитровград.

Аида (Аидаа) – наименование на източнородопския рид Мечковец до 1942 г.

Айваджишки проход – наименование на Дюлински проход до 1942 г.

Айгидик (Айгедик) – наименование на Голям Мечи връх в Рила до 1942 г.

Айдарски камък – връх (1951 м) в западнородопския дял Чернатица, който се издига югозападно от с. Забърдо, община Чепеларе.

Айдемир (1942–1943 Княз Хесенски) – село в Силистренска област, община Силистра, разположено на 6 км западно от Силистра и на 3 км южно от р. Дунав. Население 1946 г. – 3450 ж., 2011 г. – 6087 ж. През 1955 г. към селото е присъединено с. Татарица, а 1970–1976 г. временно е квартал на Силистра. Каучуково предприятие. Отглеждане на зърнени култури, зеленчуци; животновъдство. Църквата „Св. Троица“ (1829) с ценни икони от тревненски майстори и иконостас. От 1913 до 1940 г. е в пределите на Румъния.

Айдемирска низина – крайдунавска низина, разположена около с. Айдемир, на запад от гр. Силистра. Дължина 16,7 км, широчина до 2,5 км. Заема площ около 35 кв.км. Височина 3–4 м над дунавските води. Образувана от речни наноси. В миналото е заблатена. Наносни

и блатни почви. В югозападната част е ез. Сребърна. Степна растителност, тръстика, папур, също космат дъб, цер, габър, липа, горун, върба. Отглеждане на зърнени култури, зеленчуци, лозя, овощни насаждения.

Ай дере – странджанска река, десен приток на р. Велека. Дължина 26 км. Разположено с. Стоилово.

Айран дере – наименование на рилската р. Стара (Костенецка) в най-горното ѝ течение.

Айрово – село в Кърджалийска област, община Кърджали, разположено около 3 км южно от гр. Кърджали, близо до автомобилния път за Момчилград. Население 1946 г. – 147 ж., 2011 г. – 617 ж. Многоотраслово аграрно стопанство. От 1913 г. е в пределите на България.

Айтос – град в Бургаска област, център на община с 16 села. Разположен е в северните части на Айтоското поле, в южното подножие на Айтоска планина и край брега на Айтоска река, на 30 км северозападно от гр. Бургас, на 92 м надморска височина. На северозапад се издига скалистото възвишение Хисар (височина 322 м), а на изток е скалното образувание Трите братя. Население 1946 г. – 9929 ж., 2011 г. – 20 016 ж. На северозапад има останки от средновековната крепост Аетос (Орел). 1372 г. е превзет от турците. През 1829 г. много българи се изселват в Русия. След Освобождението е околийски център с аграрен облик. След войните (1912–1918) идват много бежанци. След Втората световна война (1939–1945) се развива бързо и обновява. Отглеждане на зърнени култури, слънчоглед, зеленчуци; животновъдство. Производство на консерви, електротехника (завод за резистори), дървообработване и др. Гара на жп линия Бургас – София. През 1910 г. е открито Средно девическо земеделско училище с пансион, сега

А

Професионална гимназия по селско стопанство. Читалище „Васил Левски“ (1869). Музейна сбирка. Църквата „Св. Димитър Солунски“ (1844) с ценни стенописи – паметник на културата. Алея на старите занаяти. Минерален извор с температура 41,3°C, използван за лечение на стомашночревни заболявания. Провеждат се ежегодно фолклорните празници „Славееви нощи“. Лесопарк „Славеева река“ с езера. Курортна зона в пролома на Айтоската река. Етнографски и природен резерват „Генгер“. Родно място на Филип Кутев. В околностите има кариери за андезит („айтоски зелен камък“), използван в строителството. На югоизток е „Айтоска кория“, защитена природна забележителност (1972).

Айтоска планина – дял от Източна Стара планина, разположен на изток от Айтоския проход, между долината на Хаджийска река на север и Бургаската низина и Айтоското поле на юг. Най-висок връх е Кара тепе (485 м). На изток завършва с връх Биберна. Северозападната част е по-висока. Билните части са заети от обработваеми земи и пасища, а в по-ниските южни части преобладават храсти или са голи. Селата са малки. В далечното минало е наричана Малка Айтоска планина.

Айтоска река – река в Югоизточна България. Извира от Айтоска планина, тече през гр. Айтос, Бургаската низина и се влива в Бургаското езеро. Дължина 33 км, площ на водосборния басейн 305 кв.км. Максимален отток февруари, минимален – август. Водите ѝ се използват за напояване; има и редица микрорязовири. В поречието ѝ преобладават обработваемите земи – отглеждане предимно на зърнени култури.

Айтоски проход – проход между планините Карнобатска и Айтоска, на 350 м надморска височина. Автомобилен път

Айтос – Провадия. В миналото е наричан и Надърски проход.

Айтоско поле (Айтоска котловина) – най-ниското и най-източното от Подбалканските полета (котловини). Оградено на север и изток от Айтоска планина, а на запад – от височината Хисар. На юг е свързано с Бургаската низина. Надморска височина 60–100 м. Дължина около 24 км, широчина – до 7 км., площ около 100 кв.км. На север има шлейф от наносни конуси. Делувиални и делувиално-ливадни почви. На юг има и заблатени участъци от протичащата през полето Айтоска река. Остатъчни гори и храсти, ксеротермна тревна растителност. Преобладават обработваемите земи – отглеждане на зърнени култури, слънчоглед, има лозя, овощни насаждения и др. Разположени гр. Айтос и няколко села. Преминават жп линия и автомобилен път София – Бургас.

Академик – пропадна пещера при гр. Котел, на североизток в местността Злостен. Дължина 580 м. Защитен природен обект.

Академик – пещера при с. Боснек, Пернишка община. Дължина 350 м.

Аканджиево – село в Пазарджишка област, община Белово, разположено в най-западната периферия на Пазарджишко-Пловдивското поле и подножието на рида Ветрен, на 8 км северно от гр. Белово. Население 1946 г. – 1029 ж., 2011 г. – 420 ж. Отглеждане на зърнени култури, има лозя, зеленчуци; животновъдство. Селски туризъм. Запазени са килийно училище и църква като паметници на културата.

Акбурун – старото име на *Белия нос*.

Акин (Ативоло, Св. Никола) – нос на черноморския бряг, на север от гр. Черноморец. Клифов бряг, висок 10–20 м. На север са опасните надводни скали Биволите (Малаците).

Аккадънлар – наименование на гр. Дулово до 1942 г.

Акротирия – залив на запад от гр. Несебър, между носовете Акротирия (Курутария) и Равда. Брегът е клифов, висок до 12 м, изграден от сарматски пясъчници. Има и плажова ивица.

Аксаково (до 1934 Аджемлер) – град (от 2004) във Варненска област, център на община с 22 села. Разположен на север от Варненското езеро, в югозападното подножие на Франгенското плато, на 12 км северозападно от Варна, на автомобилния път Варна – Добрич. На югозапад са Побитите камъни. Население 1946 г. – 1153 ж., 2011 г. – 7801 ж. Отглеждане на зърнени култури, има лозя, овощни насаждения, оранжерийно зеленчукопроизводство; животновъдство. Предприятие за целулофан. Икономически тясно свързан с Варна. В съседство с града на юг е Варненското летище. Читалище „Просвета“ (1905). В околностите има останки от старата крепост Мъглиш (Мюхлюз кале).

Алабак (от 1942 до 1946 Божевец) – западнородопски рид, който се простира между долините на реките Яденица и Чепинска с посока североизток – югозапад. Дължина около 25 км. Най-висок връх Черновец (1834 м). Билните му части са сравнително заравнени. Постръмни са северозападните му склонове. Терени с карст, срутища и сипеи. Изграден е от гнайси, кристалинни шисти, мрамори. Кафяви и канелени горски почви. Преобладават иглолистните гори. Няма селища. Развито горско стопанство, туризъм. Има обекти за алпинизъм. Хижи: „Кладова“ (на 1650 м надморска височина, отстои от Велинград на 14 км), „Милеви скали“, „Равно боре“ (в най-североизточните дялове на Алабак, на 1150 м надморска височина) и при курорта „Юндола“ – хижа „Юндола“.

Алабак – връх (1499) в западнородопския рид Алабак. Подход към него от гр. Белово на югоизток по пътека. Иглолистни гори.

Аладж – вж. *Божица*.

Аладжа манастир „Св. Троица“ – останки от скален (пещерен) манастир, вместен във варовикова скала на източния ръб на Франгенското плато, разположен на 14 км североизточно от Варна и на 4 км западно от курорта „Златни пясъци“. Основан XII–XIII век. Останки от три църкви и около 20 монашески килии и помещения. Следи от стенописи. Необитаем. Музейна сбирка. Историческо място. Има добра транспортна връзка с Варна и е много посещаван. Наоколо природен парк. Защитена територия. Паметник на културата от национално значение.

Аладжа слап – вж. *Пъстри слап*.

Аладжанска пещера – пещера, разположена югозападно от с. Горталово, Плевенска община. Дълга 2,5 км. Двуетажна, разклонена, водна.

Аланкайрашка река (Аланкайрак) – наименование на Дяволска река до 1942 г.

Албена – морски курортен комплекс и селищно образувание от национално значение, разположен на Черноморското крайбрежие, близо до устието на р. Батова от северната страна. На 9 км северно е Балчик, а на 10 км на юг – с. Кранево, Добричка област. Обширен плаж с дължина около 3 км и широчина 50–500 м, покрит със ситен пясък. Плитко крайбрежие. Околният висок морски бряг омекотява климата. Немного високи максимални летни температури, малка облачност, слаби валежи, обилно слънце. Строителство 1968–1969 г. под ръководството на арх. Никола Ненов. Оригинална архитектура. Десетки модерни хотели, ресторанти, отлична търговска мрежа. Институт по морелечение, балнеологичен и медицински център. Международен колеж. Съоръжения за

А

морски спорт, разнообразни атракционни заведения. Удобни транспортни връзки. Посещаван и от много чужденци. Посещавани са също лиманът и долината на р. Батова – зона за отдих.

Албутин – вж. *Бутин*.

Албутински (скален) манастир – скален манастир между селата Градец и Рабово, на около 20 км западно от Видин.

Алдомировско блато – блато с карстов произход, почти пресушено, разположено на север от с. Алдомировци, община Сливница. Дълбоко до един метър. Пролетта нараства, а лятото и есента почти пресъхва. Спортен риболов. Защитена местност.

Алдомировци – село в Софийска област, община Сливница, разположено в западната периферия на Софийската котловина, на 4 км западно от Сливница. В околностите има находище на лигнитни въглища. Население 1946 г. – 2413 ж., 2011 г. – 1430 ж. Отглеждане на зърнени и фуражни култури; животновъдство. Гара на 4 км на североизток на жп линия София – Белград. Отделя се жп клон до с. Цацаровци. Населението му участва в Сръбско-българската война (1885). Паметник на загиналите; туристически обект.

Алеко – връх (2713 м) в Източна Рила, рида Маркуджика. Издига се на западната страна на Мусаленския циркус. Изграден от гранит, стръмен с лавиноопасен западен склон, труднодостъпен. Изходен пункт е хижа „Мусала“ по пътека на юг. Наречен на името на писателя Алеко Константинов.

Алеко – български дунавски остров, на североизток от с. Сандрово, община Сливо поле, Русенска област. Площ 2,9 кв.км. Наносен, зает от обработваеми земи, има и тополови горички.

Алеко – туристически комплекс и ски-център във Витоша, разположен до връх

Малък Резен в местността Масловица, на 1800 м надморска височина. Хижа „Алеко“ и няколко хотела. Отлични условия за зимни спортове. До него достига от София автомобилен път с автобусна връзка (23 км), както и чрез лифтове от кварталите „Драгалевци“ и „Симеоново“. Изходен пункт е също и с. Бистрица откъм изток. Много посещаван.

Алеко Константиново (до 1934 Аджила-ре; до 1937 Светогорци; до 1966 Алеко Константинов) – село в Пазарджишка област, община Пазарджик, разположено в Пазарджишко-Пловдивското поле, на 7 км югозападно от Пазарджик, на автомобилния път за Пещера. Население 1946 г. – 1359 ж., 2011 г. – 2714 ж. Отглеждане на зърнени култури, тютюн; животновъдство. Сушилни за тютюн. На 2 км на юг от селото е лобното място на писателя с паметник. През 1975 г. е присъединена махалата Стария извор.

Алеково езеро – едно от Мусаленските езера, разположено източно от връх Алеко в Рила. Площ 2,4 ха; дълбоко 14,5 м.

Алеково (до 1934 Акча яр, Акча ер) – село във Великотърновска област, община Свищов, разположено сред Дунавската равнина на 26 км югоизточно от Свищов и на автомобилния път за гр. Полски Тръмбеш. Население 1946 г. – 2262 ж., 2011 г. – 625 ж. Отглеждат се зърнени и фуражни култури, слънчоглед, захарно цвекло, има лозя; животновъдство.

Алеково (до 1943 Гюллер кьой) – село в Силистренска област, община Алфатар, разположено сред Дунавската равнина, на 12 км югоизточно от Алфатар и на автомобилния път Силистра – Добрич. Население 1946 г. – 1508 ж., 2011 г. – 486 ж. Отглеждане на зърнени култури, фасул, слънчоглед, тютюн; животновъдство. От 1913 до 1940 г. е в пределите на Румъния.

Александрово – село в Ловешка област, община Ловеч, разположено сред

Дунавската равнина край левия бряг на р. Осъм, на 25 км североизточно от Ловеч. Население 1946 г. – 3483 ж., 2011 г. – 1548 ж. Отглеждат се зърнени култури, има лозя, овощни насаждения; животновъдство. Електротехническо производство, керамична фабрика. Язовир. Гара на жп линията Левски – Троян. В околностите има няколко пещери.

Александрово – село в Старозагорска област, община Павел баня, разположено в Казанлъшката котловина край двата бряга на р. Тунджа, на 15 км западно от Павел баня. Население 1946 г. – 3031 ж., 2011 г. – 1632 ж. Отглеждат се зърнени и етеричномаслодайни култури, овощни насаждения; животновъдство. Развито машиностроене. Обслужва се от гара Тъжа на жп линията София – Бургас. В околностите има много тракийски могили.

„Александър Стамболийски“ (до 1953 „Росица“) – язовир на р. Росица при с. Горско Косово, община Сухиндол. Завършен през 1954 г. Площ 17 кв.км. Каменна зидария. Водите му задвижват 3 ВЕЦ – „Росица“ 1, 2 и 3, които се използват за напояване – Росишка напоителна система. Риболов. Наоколо има лесопарк, вили, зона за отдих. Водни спортове.

Алепу – залив на Черно море, на около 7 км южно от Созопол. Плажна ивица, а на запад от нея е блатото Алепу. На север е морският курорт (ваканционно селище) „Дюни“.

Алепу – блато-лагуна край черноморския бряг, западно от едноименен залив отделен от него чрез пясъчна ивица, широка около 100 м. Площ 0,2 кв.км. Дълбоко до един метър. През лятото водите му намаляват и се разделя на две части. Слабо солени води. Тръстика и друга блатна растителност. През зимата замръзва. Риболов. Туризъм. Природна забележителност, защитена (1986).

Алиботуш – наименование на планината Славянка до 1951 г.

Алино – село в Софийска област, община Самоков, разположено в периферията на северозападната част на Самоковската котловина и в югозападните склонове на Плана планина, на 12 км северозападно от Самоков. Население 1946 г. – 2068 ж., 2011 г. – 271 ж. Отглеждат се картофи, ягоди, малини, лен; животновъдство. На 7 км на север е Алинският манастир „Св. Спас“.

Алински манастир „Св. Спас“ – манастир, на 7 км северно от с. Алино, в подножието на Плана планина. Запазена почти само манастирската църква с изключително ценни стенописи. Паметник на културата от национално значение.

Алмака – река, ляв приток на Марица, в която се влива при гр. Първомай.

Алмус (Almus) – римски кастил на мястото на гр. Лом.

Алтимир – село във Врачанска област, община Бяла Слатина, разположено в Дунавската равнина, на 11 км северозападно от Бяла Слатина, на пътя за Оряхово, край р. Скът. Население 1946 г. – 2952 ж., 2011 г. – 1179 ж. Старо селище, известно от Средновековието. Отглеждат се зърнени култури, тютюн, зеленчуци; животновъдство. Гара на теснолинейната жп линия Червен бряг – Оряхово (спряна от експлоатация).

Алфатар (от 1942 до 1943 Генерал Лазарово) – град (до 1964 село, до 1974 селище от градски тип) в Силистренска област, център на община с 6 села, на 23 км южно от Силистра. Известен от XVI век. От 1913 до 1940 г. е в пределите на Румъния. Население 1946 г. – 3444 ж., 2011 г. – 1633 ж. Отглеждат се зърнени култури, тютюн, има лозя, кайсиеви насаждения; животновъдство. Механомонтажен завод, производство на мебели и др. Гара на жп линията Самуил – Силистра. Силози за